

ELEMENTÄR - SVÅRARE FÄRGGENETIK

"Jag vill inte påstå att jag är en genetikexpert, men lite har jag snappat upp under de år jag fött upp hundar, fåglar och råttor."

Maria Grönkvist

Källförteckning

Tidsskrifter

NFRS Handbook

Pro-Rat-a (diverse nummer)

Husråttan (diverse nummer)

Böcker

"Avel med sällskapsdjur" av Per-Erik Sundgren

"Det naturliga urvalet" ur serien "Mellan himmel och jord"

"The proper care of fancy rats" av Nick Mays

Till sist vill jag tacka Ann Storey, England som varit mig till stor hjälp.

Ur HR nr 69/December 1996

Författarens kommentar (2003):

Naturligtvis vet vi mer idag än vi gjorde 1996, därför har jag några kommentarer till artikelserien. Egentligen skulle väl en ny artikel vara bättre - men tills dess att jag skriver en sådan, eller någon annan producerar en, får ni hålla tillgodo med den här gamla. Principen för dominanta och recessiva anlag har inte ändrats, men nya färger har tillkommit och det råder en del delade meningar om vilka färger som hör till vissa bokstavsbetegningar; graphite och blue är båda beskrivna som hörande till "dd" genen beroende av var man tar sin information - bara en av dem kan dock göra det. Men, så länge man själv vet vilken färg man menar så fungerar uträkningsmetoden alldeles utmärkt.

När de gäller de blå färgerna så har de delats upp och fått varsitt namn. Den "gamla" blå heter idag "steel blue", och den "nya" dvs, den engelska blå heter "blue".

Testparning har gjorts mellan graphite och russian blue och resultat blev svart, vilket innebär att dessa två färger som är mycket lika i fenotypen dock är olika i genotypen. De hör dock bägge två till den svarta gruppen, det senare kan man konstatera eftersom ungarna blev svarta och inte agouti.

Ett problem som enligt mig finns idag är blekningen av färger som kommer från varianterna striped och roan. En väl utformad avel för att ta reda på den genetiska uppsättningen för dessa varianter är önskvärd. Risker med

populäriteten av dessa varianter är att de blekande generna sprids okontrollerbart till samtliga färger som finns idag. Till slut kanske vi bara har råttor med färger som bleknar mer eller mindre med tiden - det vore mycket tråkigt i min mening. Det vore bra om vi kunde hjälpas åt att bevara färger istället för att förstöra dem för framtiden. Varianterna striped och roan kan ju finnas kvar också, men en mer restriktiv avel är definitivt önskvärd på dessa varianter. Samt, som jag skriv tidigare - att få reda på den genetiska koden för dessa varianter skulle underlätta enormt för den framtida aveln.

Som ni märker så har inte några andra aspekter än färg- och lite teckningsgenetik tagits upp i denna artikelserie. Detta beror på att t ex temperament och hälsa, som är det primära i avelsdjur, inte nedärvs på samma enkla sätt. Jag förutställer dock att vi endast avlar på djur med bra temperament och bra hälsa, att vi sedan också arbetar för att bevara färger och teckningar är ju bara ett plus i kanten.

Copyright © 1996-2003

Svenska Rättsällskapet (SRS) och Maria Grönkvist

Detta verk är skyddat enligt lagen om upphovsrätt

All kopiering förbjuden.